

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15Co/154/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114204061
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114204061.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ s.r.o. so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, právne zastúpeného Fridrich Paľko s.r.o. so sídlom v Bratislave, na ul. Gr?sslingovej č. 4, proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 20.11.2014 č. k. 9C 52/2014-52 a uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 22.12.2014 č.k. 9C 52/2014-63 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Potvrďuje uznesenie.

Náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznáva.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom, žalobu zamietol, zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení uviedol, že:

„Z exekučného spisu Okresného súdu Humenné sp. zn. 6Er/884/2010 súd zistil, že dňa 04.08.2010 sa začalo pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým exekučné konanie na návrh oprávneného - navrhovateľa proti povinnému: X. U. pre vymoženie sumy 850.39 Eur s prísli.

Dňa 14.10.2010 bola OS Humenné doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sp. zn. EX 11720/10. Okresný súd Humenné dňa 21.06.2011 rozhodol tak, že súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Toto rozhodnutie sa stalo právoplatným dňa 14.07.2011.

Z exekučného spisu vyplynulo, že dňa 04.08.2010 sa začalo exekučné konanie na základe návrhu oprávneného - navrhovateľa proti povinnému: X. U. pre vymoženie sumy 850,39 Eur priznanej rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu č.k. SR 04416/10. Dňa 14.10.2010 bola OS Humenné doručená žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie predmetnej exekúcie. Oprávnený navrhol vykonanie predmetnej exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok. Za účelom preskúmania zákonnosti postupu rozhodcovského súdu bol vyžiadaný príslušný spisový materiál rozhodcovského súdu.

Súd po preskúmaní návrhu na vykonanie exekúcie, žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a exekučného titulu dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky tak, ako je tomu v predmetnej zmluve o úvere, ktorú súd posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, je v rozpore s vnútroštátnymi právnymi normami upravujúcimi režim spotrebiteľských zmlúv aj s ustanoveniami smernice Rady č. 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ktorá bola prebratá do nášho právneho poriadku zákonom č. 150/2004, ktorým bol novelizovaný Občiansky zákonník; na základe zásady nepriameho účinku je táto smernica záväzná aj pre Slovenskú republiku a treba ju používať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam vnútroštátneho právneho poriadku, ktoré upravujú spotrebiteľské právne vzťahy), teda že je v zmysle § 53 ods. 5 OZ neplatné. Teda v danom prípade ide o zmluvu, ktorou sa v žiadnom prípade nezakladá právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, čo zároveň znamená, že neexistuje vykonateľné rozhodnutie, na základe ktorého by sa mohla viesť exekúcia. Preto súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietol v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Exekučný súd bol povinný dôsledne skúmať či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie a to v každom štádiu vedenia exekúcie (na návrh účastníka konania alebo; aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej /alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesné zareagovať. Okrem iného je povinný skúmať, či podklad na základe ktorého súdny exekútor žiada o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ustanoveniu § 41 Exekučného poriadku. Keďže exekučným titulom v danej veci je rozhodcovské rozhodnutie, je nevyhnutné okrem ustanovení Exekučného poriadku vychádzať aj z ustanovení zákona č. 244/2002 z. Z. o rozhodcovskom konaní.

Vzhľadom k tomu, že teda súd nemal za preukázaný nesprávny úradný postup (existenciu prieťahov v konaní) ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

Ďalej je nutné zdôrazniť, že vo vyššie uvedenej exekučnej veci exekučný súd nebol viazaný zákonnou pätnásťdňovou lehotou na rozhodnutie o podanej žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a súčasne obdobie do rozhodnutia exekučného súdu bolo potrebné na preskúmanie formálnej a materiálnej vykonateľnosti navrhovateľom predloženého exekučného titulu; súd podotýka, že vzhľadom na množstvo exekučných konaní, ktoré navrhovateľ iniciuje pred okresným súdom, je ústavne akceptovateľná aj relatívne dlhšia lehota nevyhnutne potrebná na vykonanie tejto činnosti (pozri napríklad uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS/606/2012 zo dňa 14.12.2012 alebo sp. zn. II.ÚS/245/2013 zo dňa 25.04.2013).“

Na základe uvedeného súd prvého stupňa žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol. Vec právne posúdil podľa § 3 ods. 1 písm. d/, § 4 ods. 1 písm. a/, § 9, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, zák. č. 514/2003 Z.z. a ust., § 44 zák. č. 233/1995 Z.z..

Čo sa týka návrhu na prerušenie konania predneseného zo strany žalobcu z dôvodu konania o prejudiciálnych otázkach, ktoré navrhla Slovenska republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR v konaní na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 7C 6/2010 a rozhodnutie o týchto otázkach môže mať v tomto konaní zásadný význam, nakoľko pre vznik nároku na náhradu škody má fundamentálny význam posúdenie správnosti postupu exekučného súdu pri vydaní poverenia na výkon exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým bol právoplatný rozsudok rozhodcovského súdu, súd prvého stupňa uviedol, že „ Vo veci, v ktorej boli položené prejudiciálne otázky sa javí, že ide o žalobu, kde voči žalobcovi bola vymožená pohľadávka judikovaná rozhodcovským súdom a súd vydanie x poverenia pre súdneho exekútora nezamietol, resp. exekúciu nezastavil. Ide teda o presne opačnú situáciu, aká je v prejednávanej veci.

Pre prejednanú vec je dôležité, že k zamietnutiu poverenia na vykonanie exekúcie došlo aplikáciou vnútroštátneho práva a nie práva komunitárneho. Je teda zrejmé, že odpoveď na vyššie uvedené prejudiciálne otázky (aj keď o ich prípustnosti možno pochybovať) nemôže mať vplyv na prejednanú vec.

Na základe vyššie uvedeného teda súd návrhu žalobcu na prerušenie konania nevyhovel.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na opätovné prejednanie. Ako dôvod uviedol, že v merite veci sa rozhodlo na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z., pretože svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Stav právnej neistoty existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Súdu neprislúši polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Musí aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardnej ochrany základných práv v Európe a teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. nárast ekonomickej trestnej činnosti, rozsah nevybavenej súdnej agendy atď. Je to predovšetkým štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie vecí v primeranej lehote. Žalobca takýto záväzok nemá.

Žalobca predložil ako dôkaz o vzniku škody znalecký posudok č. 1/2014 vypracovaný Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku. Okrem toho, ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Odvolací súd v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

V dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu poukazujúcu na to, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. podrobne upravujúceho podmienky, z ktorých možno vychádzať pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu nie je možná, táto je právne irelevantná. Súd prvého stupňa aplikoval citované ustanovenie účinné do 31.12.2012.

V danom prípade nesprávny úradný postup mal spočívať v nedodržaní 15 - dňovej zákonnej lehoty stanovenej ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Táto 15 - dňová zákonná lehota sa výslovne vzťahuje na prípady, ak súd po preskúmaní žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Ak zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietne. Pre zamietnutie žiadosti Exekučný poriadok žiadnu zákonnú lehotu neurčuje.

Zákon č. 514/2003 Z. z. v ustanovení § 9 ods. 1 upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, za ktorý považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote. V preskúvaných veciach k zamietnutiu žiadosti o udelenie poverenia, resp. k zastaveniu exekučného konania došlo postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 44 ods. 2, 3 Exekučného poriadku. Bol teda zistený rozpor exekučného titulu so zákonom, v dôsledku čoho k vydaniu poverenia na vykonanie exekúcie ani objektívne dôjsť nemohlo.

Pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie poverenia, resp. o zastavení exekučného konania žiadne zákonné lehoty porušené neboli a teda nie je naplnený jeden zo základných predpokladov pre priznanie náhrady škody a nemajetkovej ujmy, ktorými je nesprávny úradný postup spočívajúci v porušení povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote. Už len nesplnenie tohto zákonného predpokladu je samo o sebe dôvodom pre zamietnutie žaloby. Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Ak chýba čo i len jeden z týchto predpokladov, zodpovednosť žalovaného daná nie je.

Vo vzťahu k tej časti odvolania, v ktorej sa hovorí o potrebe rozhodnúť o návrhu žalobcu na prerušenie konania je potrebné dodať, že o takomto návrhu bolo rozhodnuté rozhodnutím vo veci samej.

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p..

Vo vzťahu k odvolaniu voči uzneseniu o vyrubení súdneho poplatku odvolací súd poukazuje na to, že súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo ex lege podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „poplatkového zákona“), oslobodené od poplatku od 01.07.2007, ktoré bolo zavedené s odkazom na zákon č. 273/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákonom č. 286/2012 Z.z. z 11.09.2012, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákona, došlo k novele zákona o súdnych poplatkoch, pričom bolo vypustené s účinnosťou od 01.10.2012 ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/ poplatkového zákona (týkajúce sa vecného oslobodenia vzťahujúceho sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z ustanovenia § 18ca poplatkového zákona v súvislosti s účinnosťou novely poplatkového zákona č. 286/2012 Z.z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012.

Pri výklade predmetného zákonného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu poplatkového zákona s poukazom na znenie § 1 a § 5 citovaného právneho predpisu.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a toto bolo začaté do 30.09.2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30.09.2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právneho stavu pred novelou vykonanou zákonom č. 286/2012 Z.z.

V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 Zákona o súdnych poplatkoch až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30.09.2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvého stupňa začalo do 30.09.2012, použije sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní právny stav účinný po 30.09.2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01.10.2012, zo žaloby za náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20 Eur.

Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 veta prvá Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím, preto poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase účinnosti začatia odvolacieho konania.

Keďže poplatková povinnosť žalobcu v odvolacom konaní vznikla podaním odvolania a od 01.10.2012 na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa nevzťahuje vecné oslobodenie, vznikla žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa § 6 ods. 2 druhá veta poplatkového zákona, položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov (pórov, tiež uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co 530/2013-97 zo dňa 30.4.2014).

S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. uznesenie ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.